

Provinzen des römischen Kaiserreiches, Leipzig 1891, σελ. 236 ἐπ. Γ. ΜΑΡΙΔΑΚΗ, *Τὸ ἀστικὸν δίκαιον ἐν ταῖς Νεαραῖς τῶν βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων*, Ἀθῆναι 1922, σελ. 287 ἐπ. Τὴν αὐτὴν ὁμῶς λειτουργίαν ἐπιτελεῖ καὶ ἡ προίκις τοῦ ἄρρενος ἐν Σίφνῳ ἐν ἣ καὶ οὗτοι δὲν εἶχον δικαίωμα κληρονομίας ἐπὶ τῆς λοιπῆς περιουσίας (Λ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ, *Συλλογὴ τοπικῶν τῆς Ἑλλάδος συνηθειῶν*, Ἀθῆναι 1853, σελ. 54) καὶ ἐν Νάξῳ (ἐγγράφων ἐθίμων, § ρια': εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός, ὅπου χωρὶς διαθήκην ἀπέθανεν, δὲν ἔχουν νὰ ζητοῦν τὰ ξεμοιρασμένα παιδιὰ βλ. ἐν τῇ ἀνατυπώσει τῶν ΖΕΠΩΝ, *Jus graecoromanum*, 8, 1931, σελ. 552). Ἐφ' ὅσον ἐπομένως ἡ εἰς τὸν υἱὸν διδομένη προίξ παραχωρεῖται αὐτῷ ἀντὶ κληρονομικῆς μερίδος, ἐξ οὗ οὗτος ἀποκλείεται τῆς ὑπολοίπου γενικῶς κληρονομίας, ἔπεται ὅτι δὲν ἀποτελεῖ προῖκα ἀλλὰ μερίδιον, ὅπερ λαμβάνει παρὰ τῶν γονέων αὐτοῦ, διανεμόντων τὴν περιουσίαν αὐτῶν ἐν ζωῇ μεταξὺ τῶν τέκνων των ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν γάμων αὐτῶν, καὶ ἐπομένως ἡ προίκις αὐτῶν, ἐκ παραλλήλου πρὸς ὁμοίαν καὶ τῶν ἄλλων τέκνων, ἀποτελεῖ νέμῃσιν. Βλέπε καὶ τὴν ἀπάντησιν τῶν δημογερόντων Σύρου εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τοῦ ἔτους 1833, τὴν δημοσιευομένην ὑπὸ τοῦ Ι. ΒΙΣΒΙΖΗ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 123: *Τὸ προικισθὲν τέκνον ἐθεωρεῖτο ὡς ἀποξενόμενον πλέον ἀπὸ πᾶν κληρονομικὸν δίκαιον ὡς πρὸς τοὺς γονεῖς του, ὥστε ἦτον ὑπόχρεον νὰ εὐχαριστηθῇ εἰς μόνην τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ προῖκα, ἂν καὶ οἱ γονεῖς εἰς τὸν θάνατόν των ἔφθαν εἰς τὰ λοιπὰ τέκνα τριπλάσιαν περιουσίαν ἀπὸ ἐκείνην εἶχαν ὅταν τὸ ἐπροικοδότησαν.*

Πιστοποιεῖται τὸ συμπέρασμα τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ὄνομασία αὐτοῦ ὡς προίκισεως τόσον παραφώνως ἦχει εἰς τὰ ὦτα τῶν Ἀνδρῶν, ὥστε ἀρχαιότερον νὰ τὴν ἀποκαλοῦν προικοδωρεάν, «πρὸς δήλωσιν», ὡς ἀναφέρει ὁ Δ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ, *Κυκλαδικὰ θέσμια μετ' ἀνεκδότων ἐγγράφων*, ἐν Ἀρχείῳ Ἰ. Δ. 6, 1939, σελ. 227, «τοῦ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ δωρεᾶς συνιστωμένης ἀπλῶς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ γάμου». Καὶ ὁ Δ. Πασχάλης, ἄξιος ἐρευνητής, δὲν ἦτο βεβαίως εἰς θέσιν νὰ διαγνώσῃ ὅτι περὶ *divisio parentis inter liberos* (=νεμῆσεως) πρόκειται ἐνταῦθα. Ἀντελήφθη ὁμῶς ὁξέως ὅτι δὲν πρόκειται περὶ προικός, ἀπηχῶν οὕτω καὶ τῶν συμπατριωτῶν του τὰς ἀμφιβολίας.

Ἐν στίχοις 46-47 ἡ μήτηρ προικίζει τὸν Ἀποστολάκην καὶ ἐκ τοῦ χρηματικοῦ της, ἥτοι τῆς εἰς χρήματα περιουσίας καὶ δὴ ἐξ ὧν ἔχει λαμβάνειν ἐκ διαφόρων κοινῶν τε καὶ μερικῶν. Νομίζω ὅτι τὸ τελευταῖον σημαίνει ὅτι τὸν προικίζει μὲ χρήματα, ἅτινα ἔχει λαμβάνειν ἐκ δανείων γενομένων πρὸς κοινότητος καὶ ἄτομα.

Τὸ ἐγγράφον εἶναι ἰδιωτικόν. Τὸ συνέταξεν ὁ Ἰωάννης Λειμβαῖος (στίχ. 64-65), ὅστις ὑπογράφει καὶ ὡς μάρτυς. Ὁ αὐτὸς ὑπογράφει καὶ ἀντὶ τῆς (ἀγραμμάτου) Μαρίας Γρυπάρη (στίχ. 61-62).

1 Σίφνος τῇ 30 Μαρτίου 1825—

2 Εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὑπερουσίου Τριάδος. Ἡ Κυρία Μαρία

3 Ἀρχόντισσα τοῦ μακαρίτου Νικολάου Γριπάρη, οἰκεία της βου-
 4 λήσει καὶ αὐθαιρέτῳ γνώμῃ δίδει εἰς νόμιμον ἄνδρα τὸν φίλτατόν της
 5 υἱὸν Κύριον Ἀποστολάκην εἰς τὸ Κυρὰ Μοσχουνδάκι μονογενῇ θυ-
 6 γατέρα τῶν μακαρίτων Κωνσταντίνου Ἰωάννου Πάου καὶ Εἰρήνης
 7 θυγατρὸς τοῦ ποτὲ Κωνσταντίνου Π. Μάτζα. Ἐπικαλεῖται λοιπὸν
 8 εἰς τοῦτο, πρῶτον τὴν βοήθειαν τοῦ παντοδυνάμου ἁγίου Θεοῦ, τὰς
 9 εὐχὰς τῶν γονέων της, καὶ τὰς ἰδικὰς της. εἶτα καὶ διὰ χάριν νο-
 10 μίμου προικίου δίδει αὐτῷ τὰ ἀκόλουθα κινητὰ καὶ ἀκίνητα
 11 πράγματα .....

12 *Πρῶτον*

13 » Ὁσπῆτιον τοῦ Χιλιαδάτου εἰς τὸ μέσα κάστρον ἀνώγαια, καὶ μὲ δύο
 14 κατώγαια, εἰς τὰ ὁποῖα θέλει κατοικεῖ ἡ μήτηρ του ἐν ὅσῳ ζῇ.

15 » Τὸ ἥμισυ μέρος τῆς ἀλυκῆς τῆς ἀντιπάρου, κειμένης ἐπάνω εἰς
 16 τὸ ἐκεῖ Νησίδιον ὀνομαζόμενον φουρά, ἡ ὁποία εἶναι ἀγορὰ τοῦ μακα-
 17 ρίτου Πατρός του. τὸ δὲ ἐτήσιον αὐτῆς εἰσόδημα θὰ τὸ καρποῦται ἐξ
 18 ἡμισείας ἡ μήτηρ μετὰ τοῦ εἰρημένου αὐτοῦ της .....

19 » Τὰ ἥμισυ μέρη τῶν δύο νησίων δεσποτικοῦ καὶ Στρογγυλοῦ, κείμε-
 20 να πλησίον τῆς Νήσου Ἀντιπάρου ἀγορὰ τοῦ μακαρίτου Πατρός του.
 21 τοῦ ὁποῖου τὸ ἥμισυ ἐτήσιον εἰσόδημα θέλει νέμεται ἡ Μήτηρ του ἕως
 22 οὗ ζῇ .....

23 » Τὰ ἐλαιόδενδρα εἰς λαγκαδάκι ἀγορὰ τοῦ Πατρός του ἀπὸ τὴν Κου-
 24 τζοκολιάν .....

25 » Τὸ περιβόλι εἰς τὴν θέσιν τοῦ μπουρῆ εἰς τὴν Νῆσον τῆς Ἰου, ἀγο-
 26 ρὰ καὶ αὐτὸ τοῦ μακαρίτου Πατρός του .....

27 Τὸ λειβάδι τοῦ Παυλάκι εἰς τὸν κάμπον .....

28 *βον*

29 1,, ἦτοι μίαν βελόναν διαμαντένιαν .....

30 μία ροζέταν διαμαντένιαν δακτυλίδι .....

31 ἐν ζαφείρι δακτυλίδι .....

32 *γον*

33 » μίαν δουζίναν μαχαιροπήρουνα μὲ ἀσημένια μανίκια....

34 » δώδεκα χουλιάρια ἀσημένια .....

35 » μιὰ χουλιάρια τῆς σούπας ἀσημένια .....

36 » δύο Σαλιέρες ἀσημένιες .....

37 » ἓνα θυμιατὸν ἀσημένιον .....

38 » ἓνα ροδοκάνι ὁμοιον .....

39 » ἕξι ζάρφια ὁμοια.....

40

δον

41 Ὑπόσχεται ἡ Κυρά Μαρία νὰ δώσῃ εἰς τὸν νιόν της ἐκ τῶν διαφό-

42 ρων εἰδῶν τοῦ ὀσπητίου της ἀναγκαίων εἰς χρῆσιν, κρεββατίου,

43 Τραπεζίου, μαγειρείου, καὶ κελλαρίου, ὅσα ἀναλόγως τῇ καταστά-

44 σει καὶ φαμίλια της ἀνήκουσιν εἰς τὸν φιλιατόν της. θέλει δώσῃ ταῦτα με-

45 τὰ τὴν μετὰ ταῦτα διανομὴν αὐτῶν τῶν πραγμάτων εἰς ὅλην της

46 τὴν οἰκογένειαν .....

47

εον

48 Ἐκ τοῦ χρηματικοῦ της. προικίζει εἰς τὸν ρηθέντα νιόν της ἐξ ὧν ἔχει

49 λαμβάνειν ἐκ διαφόρων Κοινῶν τε καὶ μερικῶν γρ(όσι)α πέντε χιλιάδες,

50 ἧτοι ἀριθμὸν 5000 .....

51 » Εἶναι δὲ εἰς χρέος ὁ ρηθεὶς νιός της νὰ καμῇ μίαν ἀρτοκλασίαν

52 κατ' ἔτος εἰς τὴν ὀγδόην τοῦ Σεπτεμβρίου ἧτοι εἰς τὸ Γενέσιον τῆς ὑπε-

53 ραγίας Θεοτόκου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κυρίας ἑλεούσης δίδων πα-

54 ράδες εἴκοσι. καὶ αὕτη θέλει εἶναι διαδοχική.

55 Ταῦτα πάντα ἐπροικοδοτήθησαν παρὰ τῆς ρηθείσης Κυρίας Μα-

56 ρίας εἰς τὸν διαληφθέντα νιόν της Κ(ύριον) Ἀποστολάκην ἐξ αὐθαιρέτου βου-

57 λῆς καὶ γνώμης της ὡς εἴρηται. ὁ δὲ Θεὸς τῶν ὅλων, νὰ στερεώ-

58 σῃ αὐτὸν μεθ' ἧς μέλλει συζευχθῆναι μετὰ γήρους βαθυτάτου ὑ-

59 γιῆς, εἰρηνικούς, εὐδαίμονας, καὶ εὐτέκνους, διὰ νὰ προικοδοτήσουν

60 καὶ τὰ τέκνα τους ἀπειροπλάσιως ὅσα τοῖς ἐπροικοδοτήσαμεν.

61 Καὶ εἰς ἔνδειξιν ἀληθείας ὑπογράφει τὸ παρὸν ἡ Κυρά Μαρία

62 καὶ ἀξιόπιστοι μάρτυρες.

63 » Μαρία σύζυγος τοῦ ποτὲ Νικολάου Γριπάρη βεβαιοῖ τὰ ἄνωθεν,

64 διὰ τοῦ γραφέως.

2^α X. 65 νεόφυτος ἱερομόναχος βενέρης μαρτυρῶ .

1^η X. 66

67

Ἰωάννης λειμβαῖος γραφεὺς

καὶ μάρτυς—

